

ਫਿਲਮ ਐਂਡ ਸੰਗੀਤ

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਚੰਨਾ ਸੱਚੀ ਮੁੱਚੀ' ਪੇਂਡੂ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਹੈ - ਹਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ

ਬਹਾਦਰ ਭਾਲਵੀ

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿਚ ਉਂਗਲਾਂ ਉਪਰ ਗਿਣੇ ਜਾ ਸਕਣ ਵਾਲੇ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਲਗਨ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਦੇ ਬਲਬੂਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੇ ਬੜੇ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਤਜਰਬਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬੀ ਵੱਲ ਕਦਮ ਵਧਾਏ ਹਨ। ਚਰਚਿਤ ਪੰਜਾਬੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ 'ਤਬਾਹੀ' ਦੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨਾ ਰਾਹੀਂ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟ ਚੁੱਕੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਫਿਲਮਕਾਰ ਸਵਰਗੀ ਜਗਜੀਤ ਗਿੱਲ (ਚੂਹੜਚੱਕ) ਦੇ ਭਰਤੀਜੇ ਹਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਦਾ ਨਾਂਅ ਅਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਹਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਵੱਲੋਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ 'ਤਬਾਹੀ', 'ਬਗਾਵਤ', 'ਮਹਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਹੱਥ' ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਨੇ ਚੰਗਾ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਹੋਈ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੇ ਅੰਤ ਪੇਸ਼ ਹਨ -

? ਹਰਿੰਦਰ ਗਿੱਲ ਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਬਾਰੇ ਦੱਸੋ?

- ਮੇਰਾ ਜਨਮ ਪਿਤਾ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਤਾ ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਪਿੰਡ ਚੂਹੜਚੱਕ (ਮੌਜੂਦਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੋਗਾ) ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਉਘੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਸਵਰਗੀ ਜਗਜੀਤ ਗਿੱਲ ਮੇਰੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਸਨ। ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਦੋ ਭੈਣਾਂ, ਪਤਨੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਦੋ ਬੱਚੇ ਇਕ ਲੜਕਾ ਤੇ ਇਕ ਲੜਕੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਬੀ.ਏ. ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ।

? ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਸ਼ੌਕ ਨੇ ਬੜੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅੰਗਝਾਈ ਲਈ। ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸ੍ਰੋਤ ਕੌਣ ਸੀ?

- ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ ਵਿਚ ਫਿਲਮੀ ਮਾਹੌਲ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਸਵਰਗੀ ਜਗਜੀਤ ਗਿੱਲ ਨੇ ਫਿਲਮ 'ਪੁੱਤ ਜੱਟਾਂ ਦੇ' ਰਾਹੀਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਫਿਲਮ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਕਾਲਜ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਮੇਂ 18-19 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਚਾਚਾ ਜੀ ਨਾਲ 'ਪੁੱਤ ਜੱਟਾਂ ਦੇ' ਫਿਲਮ ਦੀ ਸਕਰਿਪਟ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਸਦਕਾ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਬੜੇ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਜਗਜੀਤ ਗਿੱਲ ਜੀ ਨਾਲ 'ਕੀ ਬਣੂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ', 'ਪਟੋਲ' ਅਤੇ 'ਗੱਭਰੂ ਪੰਜਾਬ ਦਾ' ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਰਵਿੰਦਰ ਰਵੀ ਨਾਲ 'ਜੱਟ ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ' ਤੇ 'ਮਿਰਜਾ

ਜੱਟ' ਅਤੇ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਦ ਨਾਲ 'ਵੈਰੀ' ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ।

? ਕੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਡਿਪਲੋਮਾ ਆਦਿ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ?

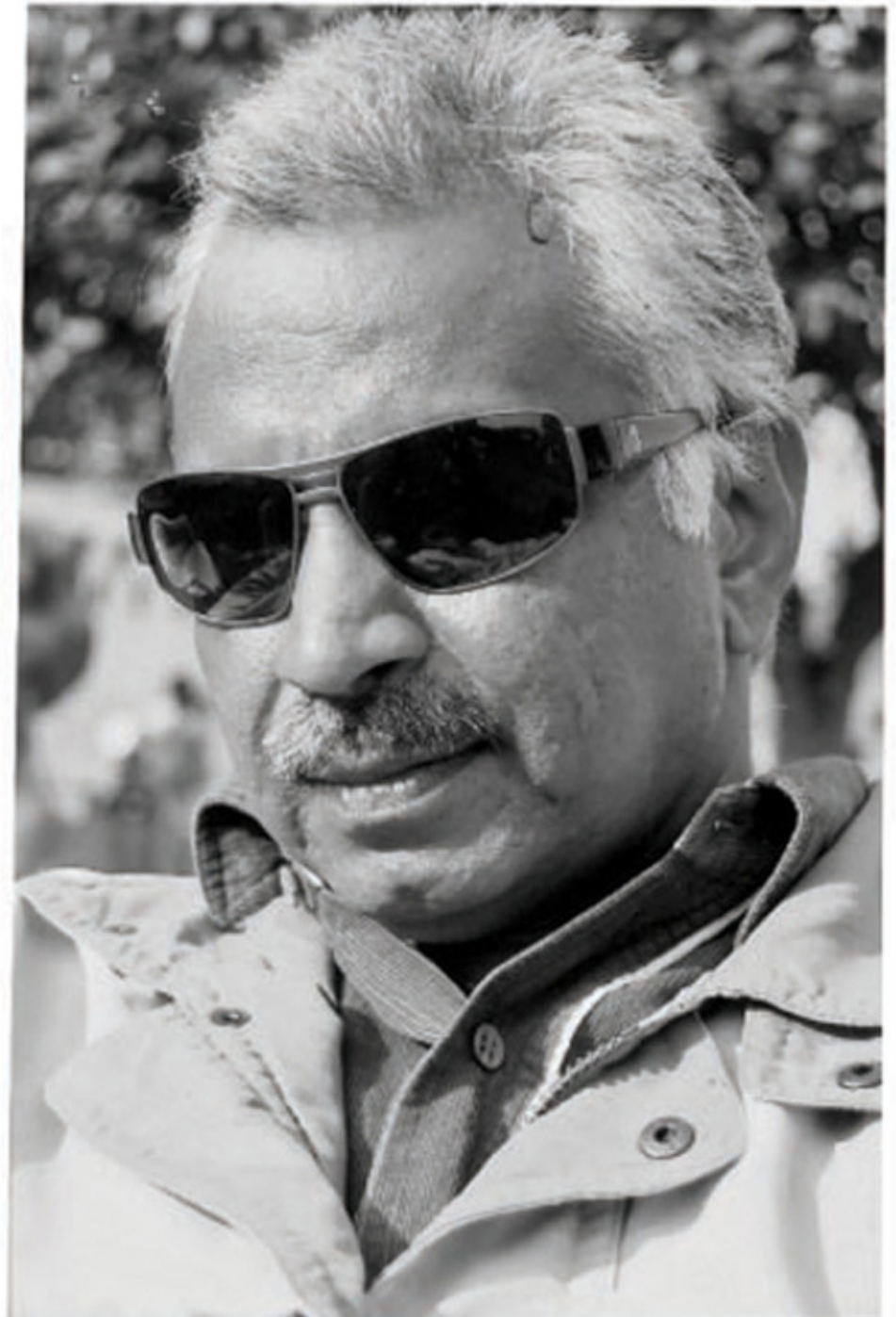
- ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬੜੇ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਹੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੀਤੀ। ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਐਡੀਟਰ ਏ. ਹਥੀਬ ਨਾਲ ਬੜੇ ਸਹਿ. ਐਡੀਟਰ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ।

? ਬੜੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ?

- ਬੜੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ 'ਤਬਾਹੀ', 'ਬਗਾਵਤ' (ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਇਕਬਾਲ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਭੀ.ਪੀ. ਅਰਸ਼ੀ), 'ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੁੜੀ' (ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਇਕਬਾਲ ਢਿੱਲੋਂ) ਅਤੇ 'ਸ਼ਹੀਦੇ-ਏ-ਆਜ਼ਮ' ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਭਾਇਲਾਗ ਵੀ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਮਹਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਹੱਥ' ਨੇ ਭਰਪੂਰ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨਾਅ ਤੇਸ ਮਾਜਿਕਬੁ ਰਾਈਆਂ ਵਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿਚ ਦਾਜ ਪ੍ਰਥਾ, ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਉਪਰ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ, ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵਧ ਰਹੇ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਜੀਵਨ ਬਰਬਾਦੀ ਤੇ ਨਿੱਘਰ ਰਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਬਾਖੂਬੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਟ ਟੇਕਸ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ।

? ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਨ ਦੇ ਵਿਹੜੇ ਵਿਚ ਹੋਰ ਵੀ ਕੋਈ ਸ਼ੌਕ ਪਾਲਿਆ ਹੈ?

- ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਡ੍ਰਾਬ ਹੁਤ ਅਦਾਕਾਰੀ ਦਾ ਸ਼ੌਕ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਸੀ। 'ਜੱਟ ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ' ਤੇ 'ਬਾਗੀ ਸੂਰਮੇ' ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਲੰਮਾ ਰੋਲ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਲਮ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਲਿਖਣ, ਸਕਰੀਨ ਪਲੇ ਅਤੇ ਭਾਇਲਾਗ ਲਿਖਣ ਦਾ ਕਾਰਜ ਵੀ ਅਰੰਭਿਆ ਹੈ। ਫਿਲਮ 'ਸ਼ਹੀਦੇ-ਏ-ਆਜ਼ਮ' ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ 'ਪਿੰਡ ਦੀ ਕੁੜੀ' ਦੇ ਭਾਇਲਾਗ ਵੀ ਮੈਂ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੰਜਾਬੀ ਫੀਚਰ ਫਿਲਮ 'ਮਹਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਹੱਥ' ਵਿਚ ਬੜੇ ਸਟੋਰੀ ਰਾਈਟਰ, ਭਾਇਲਾਗ, ਸਕਰੀਨ ਪਲੇ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਦੀ ਡੂਮਿਕਾ ਮੈਂ ਹੀ ਨਿਭਾਈ ਹੈ। ਬੜੇ ਅਦਾਕਾਰ 'ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ' ਅਤੇ 'ਬਾਗੀ ਸੂਰਮੇ' ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰ

ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ।

? ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਰੁਹਾਏ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ?

- ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਉੱਜੱਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਭਾਖੜੀ ਬਰਾਵਾਂ ਨੇ 'ਭੰਗੜਾ', 'ਲੱਛੀ', 'ਜੱਗਾ' ਅਤੇ ਚੰਧਰੀ ਕਰਨੇਲ ਸਿੰਘ (ਬਲੇਕ ਐਂਡ ਵਾਈਟ) ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ, ਜੋ ਸੰਗੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਫਿਲਮਾਂ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੰਗੀਤ ਸ਼ੋਰ ਸ਼ਰਾਬੇ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਸੀ। ਇੰਦਰਜੀਤ ਹਸਨਪੁਰੀ ਨੇ ਵਰਿੰਦਰ ਨੂੰ ਹੀਰੋ ਲੈ ਕੇ 'ਰੋਰੀ ਮੇਰੀ ਇਕ ਜਿੰਦਗੀ', 'ਸੁੱਖੀ ਪਰਿਵਾਰ' ਤੇ 'ਦਾਜ' ਵਰਗੀਆਂ ਵਧੀਆ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। 'ਚੰਨ ਪ੍ਰਦੇਸੀ', 'ਸਰਪੰਚ', 'ਪੁੱਤ ਜੱਟਾਂ ਦੇ', 'ਮਾਮਲਾ ਗਬਬੜ ਹੋ', 'ਕੀ ਬਣੂ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ', 'ਨਾਨਕ ਦੁਖੀਆ ਸਭ ਸੰਸਾਰ' ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬਣੀ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਫਿਲਮ 'ਨਾਨਕ ਨਾਮ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ' ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਨੂੰ ਉੱਨੱਤ ਕੀਤਾ। 'ਜਿਉਣਾ ਮੌੜ', 'ਬਦਲਾ ਜੱਟੀ ਦਾ', 'ਤਬਾਹੀ', 'ਮਾਹੀ ਮੁੰਡਾ'

ਇਕਬਾਲ ਢਿੱਲੋਂ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਗਿੱਲ ਨੇ ਵੀ ਹਿੱਟ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਇਕਬਾਲ ਢਿੱਲੋਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਅਤੇ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਨੂੰ ਬੁਲੰਦੀਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ ਤੇ ਮਨਜੀਤ ਮਾਨ ਦੀ 'ਸ਼ਹੀਦੇ ਮੁਹੱਬਤ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ', 'ਦੋਸ਼ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ਼' ਅਤੇ 'ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਵਾਰਿਸ਼' ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਨੂੰ ਹਿੰਦੀ ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਹਾਣ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਦਲਵਿੰਦਰ ਲਿੱਧੜ ਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਪਾਲ ਨੇ 'ਜੀ ਆਇਆ ਨੂੰ', 'ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਵਰਨਾਂ ਦਾ', 'ਦਿਲ ਆਪਣਾ ਪੰਜਾਬੀ', 'ਮਿੱਟੀ ਵਾਜਾਂ ਮਾਰਦੀ' ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ ਅਤੇ ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ 'ਹੀਰ ਰਾਣਾਂ' ਔਛੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ। ਔਰਵਾਦ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜ਼ਰੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਵਿਚ ਖੜੋਤ ਆ ਗਈ ਸੀ। ਲੇਕਿਨ ਅੱਜ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਚੁੱਟੇ ਹੋਏ ਹਨ।